

Watertakenplan/GRP

Hardinxveld-Giessendam

Mei 2023

Inhoudsopgave

Klik op de knoppen

Inleiding

Waterbeheer

Huishoudelijk
afvalwater

Onderzoek
opzet

Conclusies

Terug naar
inhoudsopgave

Regenwater

Grondwater

Over ons

Inleiding

Elke vijf jaar maakt de gemeente Hardinxveld-Giessendam een nieuw Gemeentelijk Rioleringsplan (GRP). In dit plan wordt vastgelegd hoe de gemeente wil omgaan met huishoudelijk afvalwater, regenwater, grondwater, oppervlaktewater en klimaatadaptatie, welke keuzes zijn gemaakt voor de komende jaren en waarom. Op dit moment wordt het plan voor de komende 5 jaar opgesteld: het Watertakenplan.

Gemeente Hardinxveld-Giessendam wenst in het plan de meningen en ideeën van inwoners te betrekken. De tussenrapportage, die ter inzage heeft gelegen, heeft geen reacties opgeleverd. De gemeente heeft Onderzoekcentrum Drechtsteden gevraagd om online vragenlijstonderzoek uit te voeren om de gewenste input voor het Watertakenplan te verkrijgen.

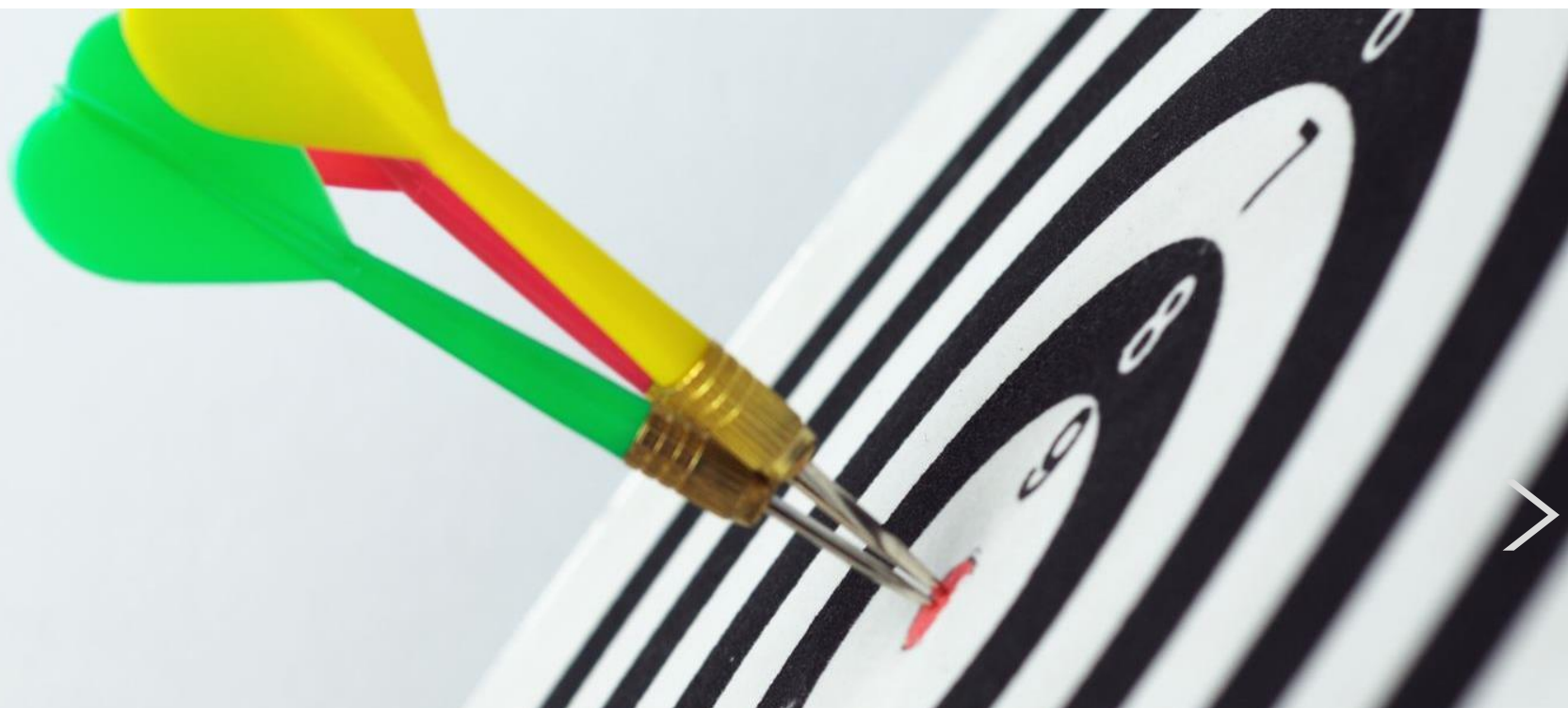
Inzicht is gewenst in de ervaringen van inwoners met wateroverlast, hun kennis over waterbeheer gerelateerde onderwerpen en wat zij belangrijk vinden bij het waterbeheer in hun straat, wijk of stad. Verder wil de gemeente inzicht in de bereidheid van inwoners om zelf anders om te gaan met waterbeheer, in de bereidheid om meer te betalen voor gewenste maatregelen en in motiverende en belemmerende factoren die hierbij een rol spelen. De resultaten wilt u gebruiken voor prioritering van projecten en voor communicatiedoeleinden.

Dit rapport beschrijft de resultaten van het vragenlijstonderzoek dat in opdracht van de gemeente Hardinxveld-Giessendam is uitgevoerd door Onderzoekcentrum Drechtsteden.

Bij het beschrijven van de resultaten wordt indien relevant, links bovenaan de pagina in het blauwe kader de inleidende tekst weergegeven die respondenten te zien hebben gekregen in de vragenlijst

Wat weten inwoners van waterbeheer, welke ervaringen hebben ze en wat is hun houding en gedrag op het gebied van waterbeheer(maatregelen)?

Conclusies

Conclusies 1

Waterbeheer

- Inwoners hebben geen goed beeld van het totaal aan taken waar de rioolheffing voor wordt gebruikt. De kerntaak *aanleg, vervanging of onderhoud van de rioolbuizen* is het meest bekend namelijk bij vier van de vijf inwoners.
- Inwoners lijken zich het meest zorgen te maken over waterbeheer onderwerpen waarop ze zelf beperkt invloed uit kunnen oefenen: ze maken zich het meest zorgen over de *verbruikte hoeveelheid schoon drinkwater* en de *vervuiling van water in buurt, wijk of stad*. De droogte en daarmee samenhangende toenemende waterbehoefte, onvoldoende wateropvang, geen scheiding van afvalwater en hemelwater, de verspilling van drinkwater en de vervuiling van water, maakt dat men zich hier zorgen over maakt.

Inwoners maken zich meer zorgen over droogte en afvoer van water in de wijk, dan bij het eigen huis. Toch maakt een derde zich ook zorgen over de wateroverlast rond de eigen woning: wateroverlast in huis, tuin of schuur of last van het opborrelen van water in wc/douche of keuken.

Huishoudelijk afvalwater

- Inwoners zijn niet goed op de hoogte wat er door de gootsteen, toilet of afvoerput gespoeld mag worden: bijna geen van de betrokken inwoners weet van de voorgelegde producten goed welke weggespoeld mogen worden (het riool in) en welke niet. Vooral over dikke zuivelproducten, vuil van het terras en koffieprut denkt men het vaakst dat dit wel weggespoeld mag worden of weet men het niet.
- Drie kwart van de inwoners spoelt wel eens producten door de gootsteen, het toilet of de afvoer die niet op deze wijze weggespoeld mogen worden. Vooral dikke zuivelproducten, vuil van het terras, verf op waterbasis en vloeibare olie worden wel eens door de gootsteen gespoeld. Bij deze laatste producten is de groep die het wel eens wegspoelt het grootst, ook al weten ze dat het eigenlijk niet mag.

Regenwater

- Meer dan de helft van de inwoners heeft in de afgelopen 12 maanden één of meer keer overlast ervaren van overtollig (regen)water in hun wijk, straat of bij hun huis: een derde in of rond hun huis. Slechts een klein deel van de mensen heeft een melding gedaan of vraag gesteld bij de gemeente over (overtollig) water of het riool in de afgelopen 12 maanden.

Conclusies 2

Regenwater (vervolg)

- Twee vijfde van de inwoners vindt het een goed idee dat de straten zo worden aangelegd dat water op straat kan blijven staan; één vijfde van de inwoners vindt dit een slecht idee. Eén á twee uur wateroverlast in de eigen straat vindt meer dan twee derde van de inwoners nog aanvaardbaar (onder voorwaarden). Een halve dag of dag wordt aanzienlijk minder geaccepteerd. De belangrijkste voorwaarden voor acceptatie zijn: de plassen water moeten niet te groot of te diep zijn, zodat de weg nog begaanbaar is en het moet niet voor (extra) wateroverlast in en rond de woning zorgen.
- Drie van de tien inwoners voeren (bijna) alle (regen)water op eigen grond af of slaan het op, nog eens ruim de helft is bereid dit (onder voorwaarden) te doen. Twee derde voert op dit moment het water (onder andere) af door het de onverharde grond in te laten lopen. Ongewenster is dat de helft het water (ook) via verharde grond afvoert van het terrein. En bijna drie van de vijf inwoners voeren (regen)water op hun terrein (ook) af via (een putje of regenpijp aangesloten op) het riool. Drie op de vijf inwoners met regenpijp die op het riool afwatert zijn (onder voorwaarden) bereid deze aan te passen zodat deze niet meer op het riool afwatert.
- Meest genoemde motivaties voor het afvoeren van of open staan voor afvoeren van (regen)water op eigen terrein zijn: *opsparen van water voor planten in droge periodes, positieve eigenschappen van een groene tuin (mooi, verkoelend in de zomer), ontlasten van de riolering en beperken wateroverlast, een meer duurzame oplossing voor waterafvoer en verspilling van schoon drinkwater tegengaan*. Inwoners die het alleen onder voorwaarden willen doen, noemen vooral een tegemoetkoming in en/of acceptabele kosten en informatie en advies over wat de beste oplossing is in de eigen situatie. Inwoners die niet bereid zijn, hebben geen probleembeleving, willen er geen geld, tijd of moeite insteken of weten niet hoe zij dit kunnen uitvoeren in hun situatie.

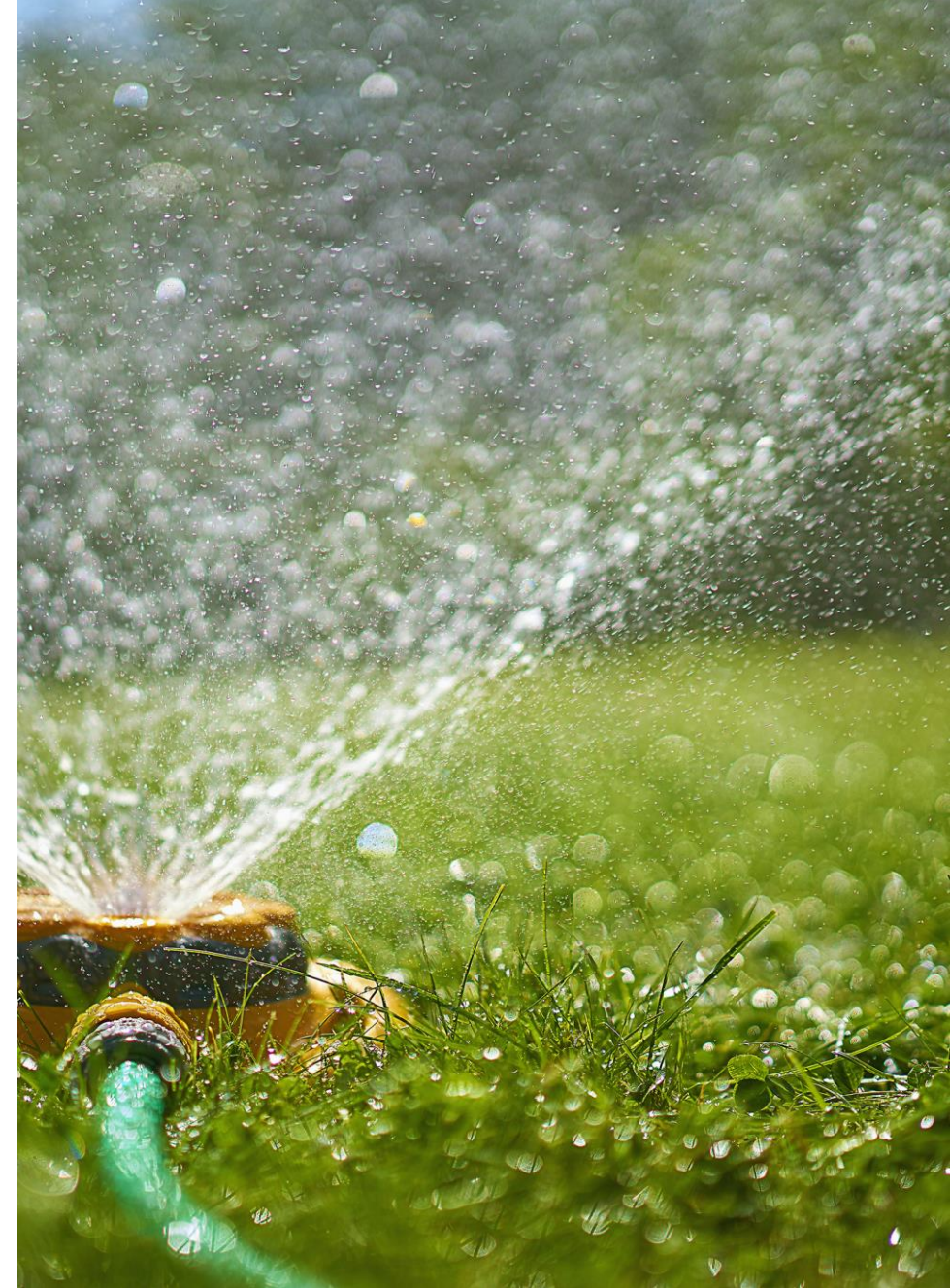
Conclusies 3

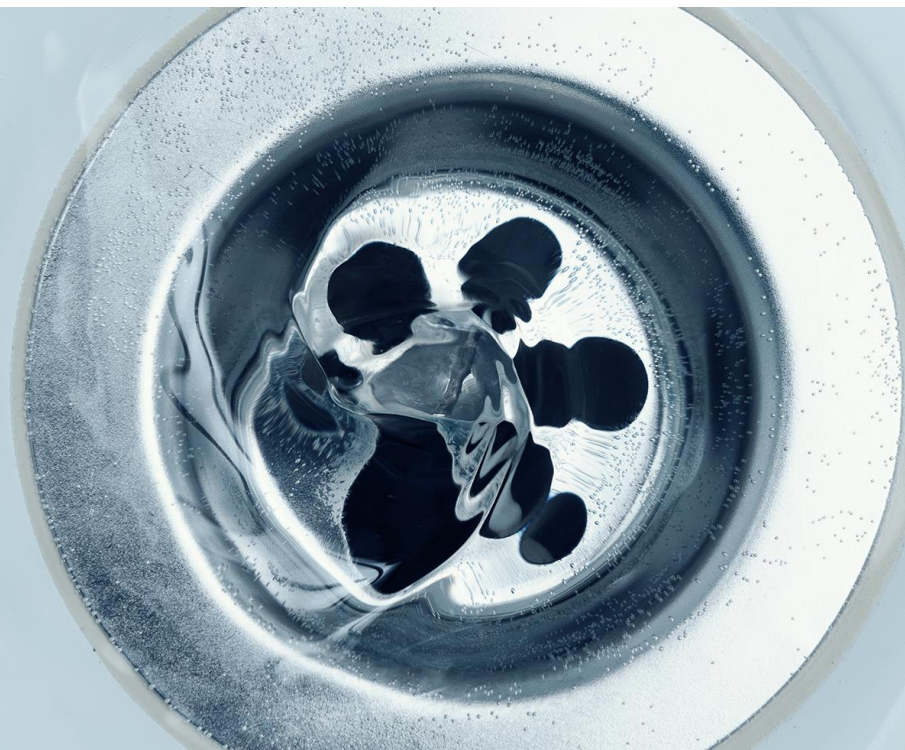
Grond water

- Vier van de tien inwoners hebben de afgelopen vijf jaar wel eens overlast ervaren van hoog grondwater bij de huidige woning. Bij zeven van de tien inwoners die overlast ervaren bestaat de overlast uit vocht of water in kelders, kruipruimtes of souterrains.
- Drie van de vijf inwoners geven de voorkeur aan het (enigszins) beïnvloeden van de grondwaterstand op zo'n wijze dat de bodem minder snel daalt maar er bij hevige regenbuien mogelijk (langer) water op straat blijft staan.

Belang van maatregelen

- We hebben de inwoners een aantal maatregelen voorgelegd op het gebied van waterbeheer in Hardinxveld-Giessendam. Het belangrijkste om aan te pakken is volgens inwoners *water opslaan in de wijk voor droge tijden, gebruik duurzame (milieuvriendelijke oplossingen) en beter scheiden van afvalwater en 'schoon' regenwater*. Het merendeel is desgevraagd niet bereid extra te betalen voor een versnelde uitvoering van een maatregel, ook al vindt men de maatregel belangrijk. Twee van de vijf inwoners zijn wel bereid om (onder voorwaarden) extra te betalen. Genoemde voorwaarden zijn de verhoging zelf (de hoogte, tijdelijkheid ervan, naar draagkracht of niet voor inwoners die al veel doen) en het effect van de maatregel: wat levert het op?

Huishoudelijk afvalwater

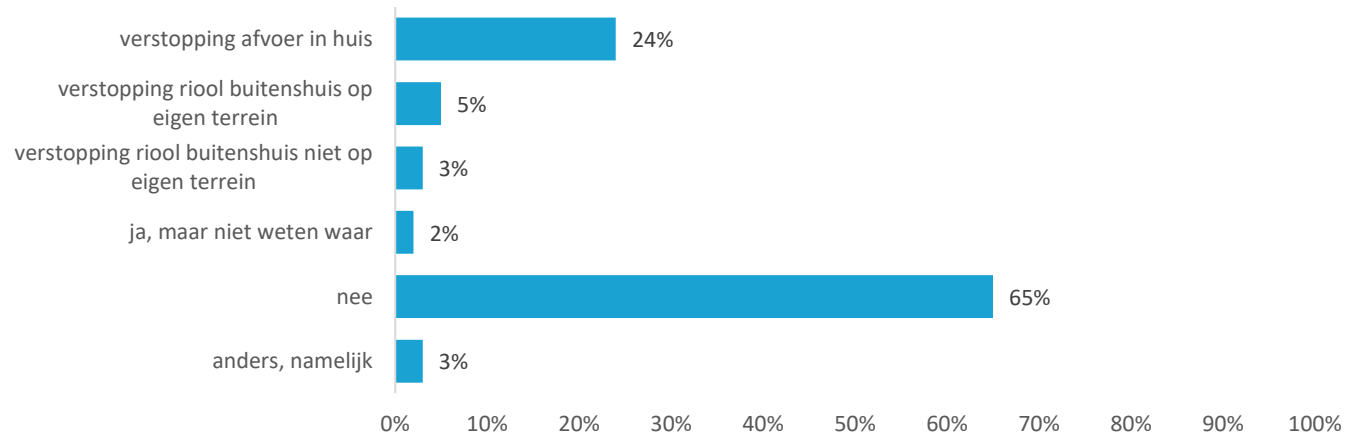
Verstoppingen thuis

Een derde van de inwoners heeft in de afgelopen 12 maanden wel eens last gehad van een verstopping thuis, meestal van de afvoer in huis.

Op de vraag “heeft u in de afgelopen 12 maanden wel eens last gehad van een verstopping bij u thuis?” antwoord 35% bevestigd. 24% heeft last gehad van een verstopping van de afvoer thuis. 5% van het riool buitenshuis op eigen terrein en 3% van het riool buitenshuis niet op eigen terrein.

Afgelopen 12 maanden verstopping thuis

Basis: alle respondenten

Producten in huishoudelijk afvalwater

Inleidende tekst respondenten: Het komt voor dat riolen en pompen verstopten, de zuivering overbelast wordt en het oppervlakte water (zichtbare water bijvoorbeeld in vijvers, plassen ed.) verontreinigd wordt. Dit gebeurt bijvoorbeeld doordat er andere spullen met het water door de wc, gootsteen of afvoerputten op straat worden gespoid.

Drie kwart van de inwoners spoelt wel eens producten door de gootsteen, het toilet of de afvoer die niet op deze wijze weggespoeld mogen worden.

Om na te gaan hoe goed inwoners weten wat ze door de gootsteen, het toilet of de afvoerput mogen spoelen, is een aantal producten voorgelegd. Gevraagd is of deze producten weggespoeld mogen worden en of men dit zelf wel eens doet.

36% van de inwoners bevestigt correct de drie genoemde producten die weggespoeld mogen worden. 12% weet alle negen producten die niet weggespoeld mogen worden correct als zodanig te benoemen. 3% heeft alle producten goed.

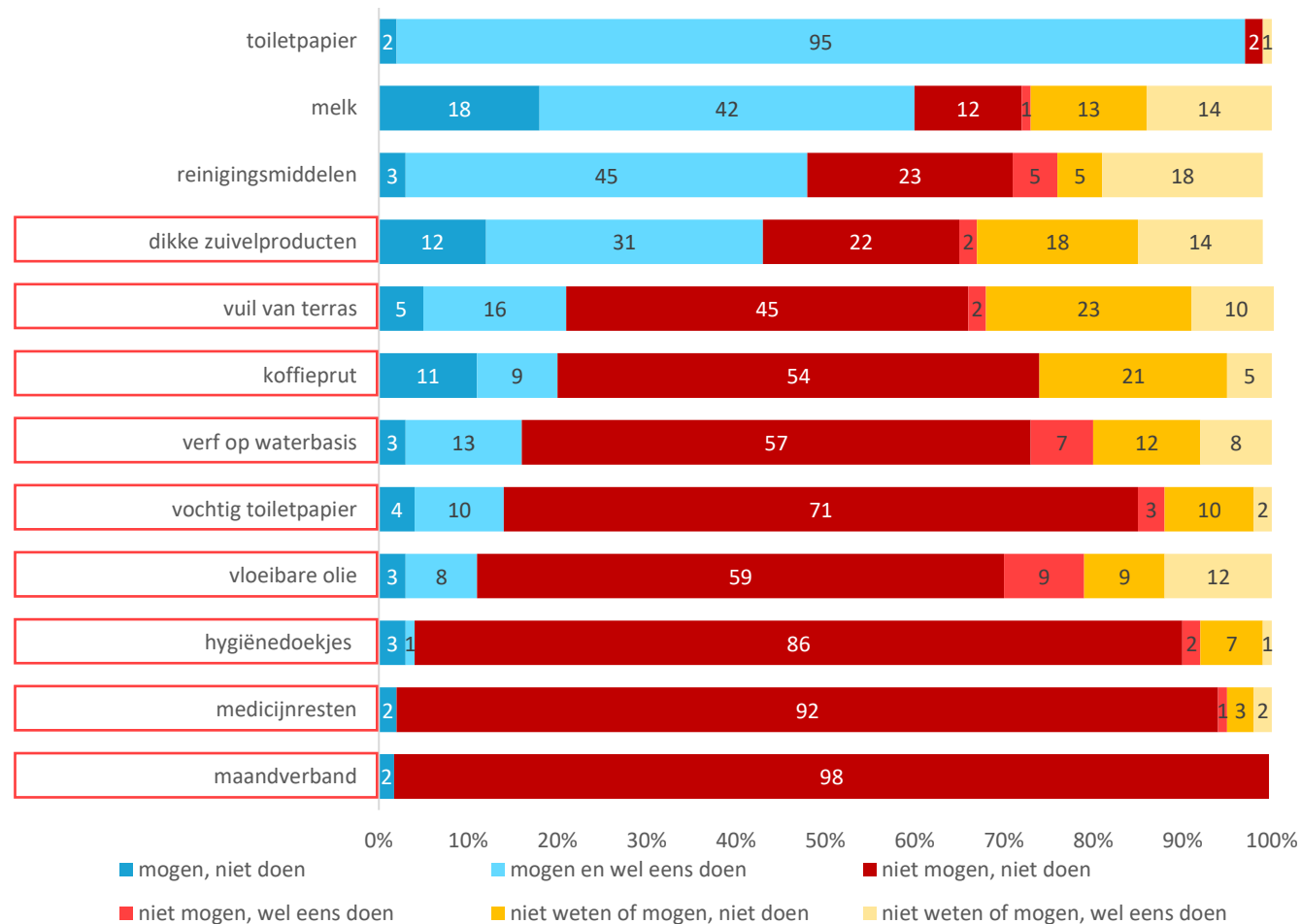
Ongeacht of men bekend is met wat weggespoeld mag worden, spoelt 27% van de inwoners geen van de producten weg die niet weggespoeld mogen worden. Dit betekent dat 73% wel eens producten wegspoelt die niet weggespoeld mogen worden. 12% spoelt vier of meer producten wel eens weg, die eigenlijk niet weggespoeld mogen worden.

Van de producten die niet weggespoeld mogen worden, is dit van *dikke zuivelproducten* en *vuil van het terras* het minst bekend (24% en 47% weet dit) en wordt wegspoelen het vaakst gedaan (47% en 28% doet dit wel eens). Ook *verf op waterbasis* en *vloeibare olie* worden relatief vaak weleens weggespoeld op deze wijze (28% en 29%): ook relatief vaak als men weet dat het niet mag.

Jongeren (18-34 jaar) weten minder goed wat weggespoeld mag worden dan ouderen (55+): melk, dikke zuivelproducten, reinigingsmiddelen, vloeibare olie, verf op waterbasis en vuil van het terras krijgen vaker weet niet of een incorrect antwoord.

Producten door de gootsteen, het toilet of een afvoerput: kennis en gedrag*

Basis: alle respondenten

* Rood kader: producten die niet weggespoeld mogen worden

Regenwater

Overtollig (regen)water

Meer dan de helft van de inwoners heeft in de afgelopen 12 maanden één of meer keer overlast ervaren van overtollig (regen)water in hun wijk, straat of bij hen huis.

Na een korte introductie, dat er na zware regenbuien wel eens water op straat kan blijven staan voor kortere of langere tijd, is de vraag gesteld: "heeft u in de afgelopen 12 maanden zelf wel eens overlast ervaren van overtollig water na bijvoorbeeld een regenbui?"

56% van de inwoners heeft één of meer keer overlast ervaren van overtollig water in hun wijk, straat of bij hun huis. 15% heeft op minimaal een van de plekken vaak overlast ervaren. 46% af en toe of vaak.

Overlast van overtollig (regen) water wordt het meest ervaren op straat of in en rond de woning. 39% heeft een of meer keer overlast ervaren van overtollig water in de wijk op straat, 34% in zijn of haar straat op straat en 32% in of rond zijn of haar woning.

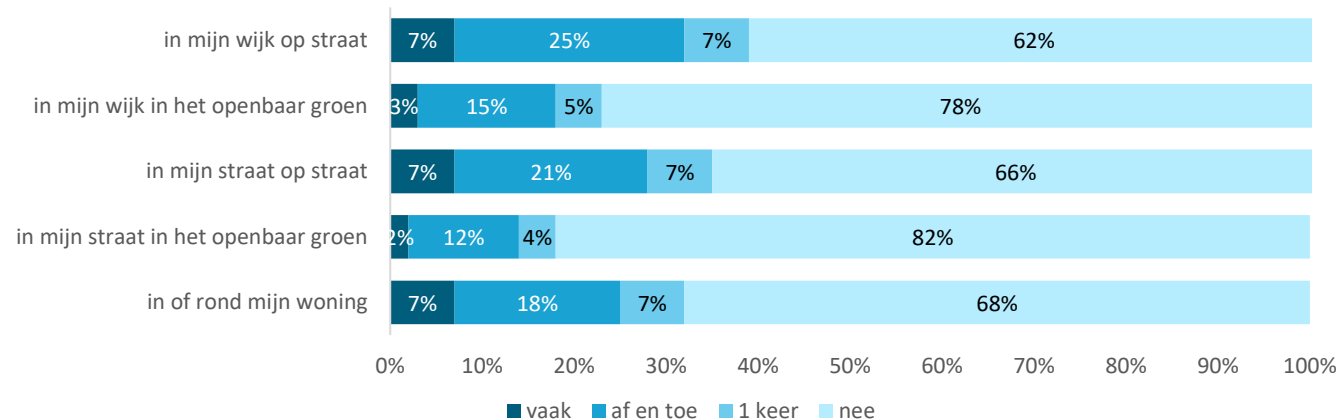
Slechts een klein deel van de inwoners heeft in de afgelopen 12 maanden een melding gedaan of vraag gesteld bij de gemeente over (overtollig) water of het riool.

Slechts een klein deel (7%) van de inwoners heeft in de afgelopen 12 maanden een melding gedaan bij de gemeente over (overtollig) water of het riool: 2% en 5% over (overtollig) water in het openbaar groen of op straat in de wijk, 4% over het riool in de straat.

Andere meldingen genoemd gaan over het branden van de rode lamp van het pomphuis, het straatwerk, een verzakte rioolput en niet doorlopen van de wc (5 respondenten). Vier respondenten stellen een vraag over het opslaan van regenwater (maar dit lijken geen vragen die al gesteld zijn aan de gemeente). Vijf respondenten geven aan dat hun probleem voor dit jaar al bekend was (maar niet verholpen).

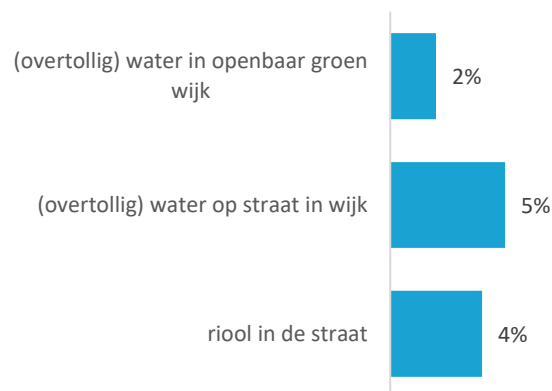
Ervaren overlast van overtollig water in de afgelopen 12 maanden

Basis: alle respondenten

Melding gedaan of vraag gesteld afgelopen 12 maanden bij gemeente over water

Basis: alle respondenten

Oplossing 'water op straat'

Twee vijfde van de inwoners vindt het een goed idee dat de straten zo worden aangelegd dat water op straat kan blijven staan; één vijfde van de inwoners vindt dit een slecht idee.

Aan respondenten is een mogelijke oplossing voorgelegd voor wateroverlast in huizen door zwaardere regenbuien (zie hiernaast). Daarna is gevraagd wat ze vinden van deze oplossing. Ook zijn verschillende tijdsduren voorgelegd en is de vraag gesteld of bij deze tijdsduren tijdelijke overlast van water op straat aanvaardbaar is.

43% vindt de voorlegde oplossing een goed idee, 18% niet. 1 à 2 uur wateroverlast in hun eigen straat vindt men nog aanvaardbaar (onder voorwaarden). Een halve dag of dag wordt aanzienlijk minder geaccepteerd.

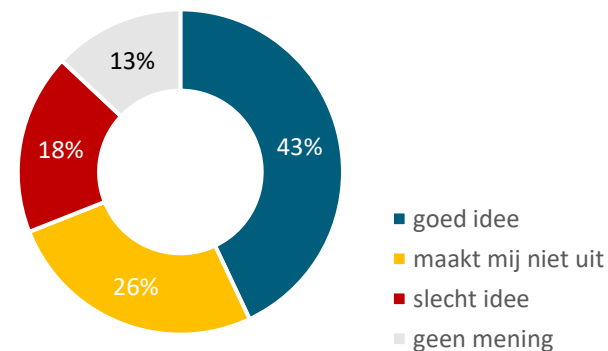
Jongeren (18-34 jaar) vinden het vaker (onder voorwaarden) aanvaardbaar dan 55-plussers dat regen blijft staan voor 1 uur, 2 uur een halve dag of een hele dag.

Evaluatie mogelijke oplossing voor wateroverlast in huis door zwaardere regenbuien

Basis: alle respondenten

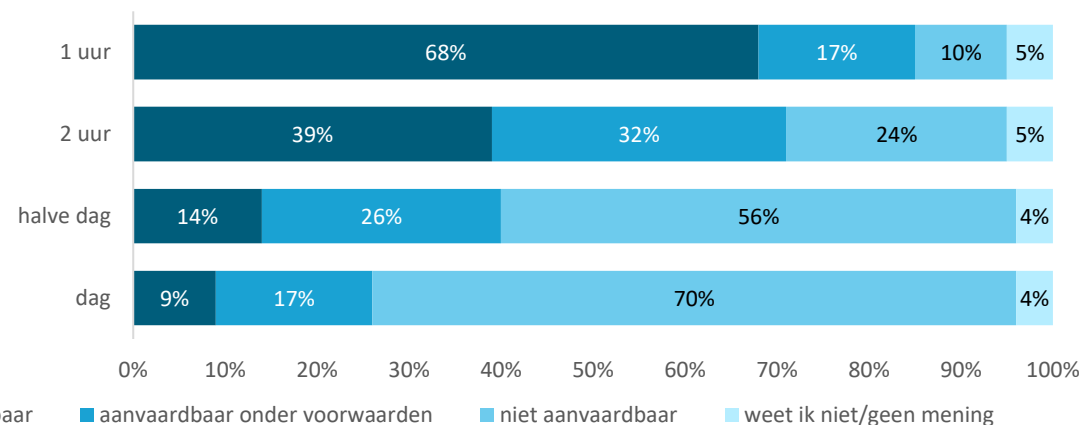
Idee

Onder meer door de klimaatverandering hebben we te maken met zwaardere regenbuien, waardoor het water niet altijd goed wordt afgevoerd door het ondergrondse riool. Om te voorkomen dat water bij huizen binnenloopt, worden straten steeds vaker zo aangelegd, dat regenwater op de straat kan blijven staan. U hebt daar dan mogelijk wel (tijdelijk) last van bij het rijden of lopen in de straat.

Straat op deze wijze aangelegd: aanvaardbaarheid tijdelijke wateroverlast als het water ... op straat blijft staan

Basis: alle respondenten

Voorwaarden water op straat

Respondenten die het onder voorwaarden acceptabel vinden dat (regen)water gedurende een bepaalde tijd op straat blijft staan, noemen vooral de volgende voorwaarden:

- Niet te veel water: plassen moeten niet te diep zijn en/of niet te groot, zodat de weg nog wel begaanbaar blijft (30 respondenten).
- Geen wateroverlast krijgen in of rond de woning door water dat van de straat de tuin en woning inloopt, water dat door golfslag auto's de woning inloopt of water dat de woning inloopt omdat het niet weg kan van de eigen grond. Dit wordt vooral genoemd bij woningen die lager liggen dan de straat. (25 respondenten)
- Het water moet ook echt binnen de aangegeven tijd weg zijn, niet te lang blijven staan en in de winter moeten het geen bevroren plassen worden (15 respondenten)
- De voet- en (fiets)paden moeten wel toegankelijk blijven (14 respondenten)
- Het moet geen gevaarlijke situaties opleveren (14 respondenten)
- Water mag alleen zo lang blijven staan bij extreem weer, een beperkt aantal keer per jaar (12 respondenten)
- Het water moet zo snel mogelijk afgevoerd worden (bv door middel van pompen). Eventueel moet over inzet pompen afspraken worden gemaakt (7 respondenten)
- Het water moet geen schade veroorzaken (aan auto's, huizen, straat, flora en fauna) en geen sterke ophoping van vuil veroorzaken (5 respondenten)
- Deze maatregel moet worden gekoppeld aan wateropslag, er moet eerst meer vergroening plaatsvinden, goede basisinfra worden aangelegd en andere oplossingen moeten ook worden overwogen (5 respondenten)
- Inwoners moeten geïnformeerd/betrokken worden bij de aanpassing: wat houdt het in en betekent het (4 respondenten)

“Dat de straat in een holling in plaats van een bolling komt. Onze huizen staan laag en redelijk verzakt, als er water op de straat zou blijven staan loopt dat de huizen in.”

“Als het betekent dat het water uit de tuinen nog weg kan. De huizen liggen lager dan de straat dus als het water daar blijft staan is het water waarschijnlijk in de tuinen nog dieper en dan loopt het naar binnen. Dan is dit geen oplossing.”

“Het moet uiteindelijk geen barrière vormen over de hele breedte van de straat. De rand, een hoek of iets dergelijks is acceptabel.”

“Tijdens het water op straat, een halve dag en meer, moet het trottoir wel begaanbaar zijn. Verkeer moet niet zorgen voor golfslag zodanig dat het water toch de woning en het perceel in stroomt.”

“Een beetje water kan geen kwaad, maar als het veel is en gevaar oplevert voor het verkeer dan is het niet meer ok.”

“Dat het na 1 uur ook echt weg is, je moet het water op gaan slaan!!”

“Laten we beginnen met een goede basis infra. Alles netjes op de juiste hoogte bestraat met afvoerputten. Deze Putten netjes aansluiten op een wadi of buffer oplossing onder het maaiveld en de oplossing is direct aanwezig. Het bergen van water op de weg zal direct problemen geven qua veiligheid, maar ook slib/gladheid. Het slib zal de waterdoorlatende bestrating verder verdichten met een steeds groter probleem tot gevolg.”

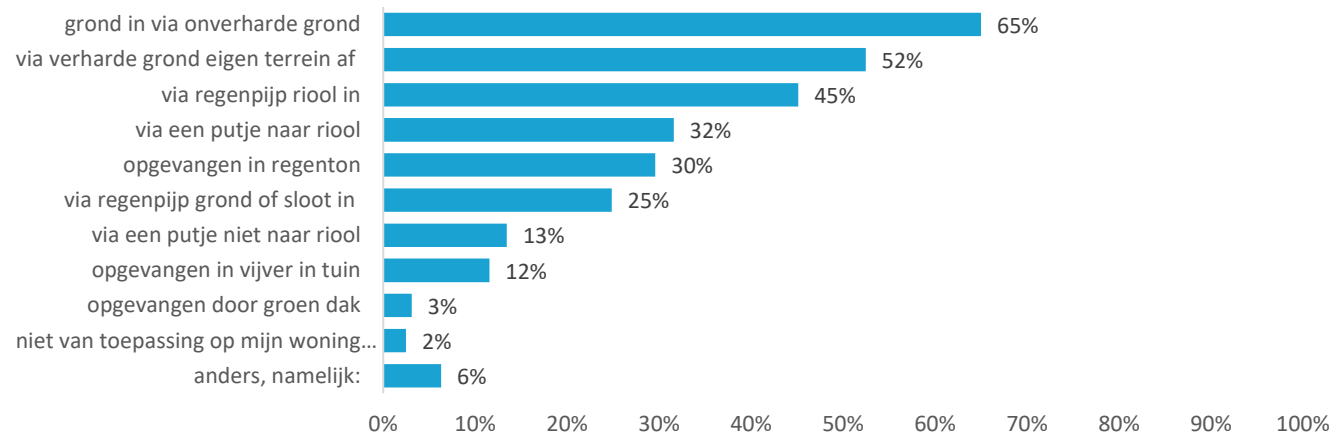

Regenwater op eigen grond

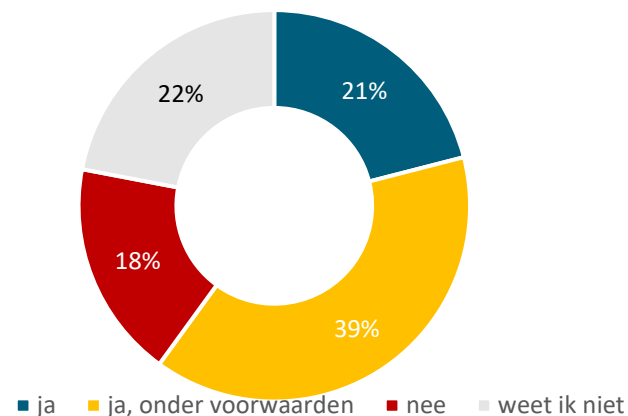
Afvoer van water van eigen grond

Basis: alle respondenten

Bereidheid om regenpijp aan te passen zodat niet meer op het riool afwateren.

Basis: alle respondenten waarbij regenpijp op riool afwatert

Wateroverlast kan ook worden voorkomen door water op de plek waar het valt vast te houden, bijvoorbeeld in de tuin, in vijvers, op straat tussen de stoepranden of in een grasveld dat iets lager ligt. Hoe minder water in het riool terecht komt, hoe minder problemen ontstaan wanneer het riool het water niet aan kan. Ongeveer de helft van de grond in de bebouwde kom is eigendom van de gemeente, de andere helft is van woningbezitters en bedrijven.

Bijna drie van de vijf inwoners voeren hun water via (een putje of regenpijp aangesloten op) het riool af.

Na een korte inleidende tekst (zie hierboven) is respondenten gevraagd hoe het regenwater wordt afgevoerd of vastgehouden op de grond van hun woning. 57% geeft aan het af te voeren via een putje of regenpijp naar het riool. Bij 52% wordt het via de verharde grond afgevoerd van hun terrein.

Jongeren (18-34 jaar) noemen vaker *afwateren op straat of in sloot via verharde grond, of via een regenpijp het riool in* dan oudere leeftijdsgroepen. Bij de groep 35-54 jaar komt vaker terug dat water afgevoerd wordt via putje niet aangesloten op het riool, een groen dak, onverharde grond en/of een vijver. Een vijver wordt bij 55+ ook vaak genoemd.

Als woningbezitters en bedrijven hun regenpijpen niet meer op het riool laten afwateren, dan is de kans op wateroverlast minder. Ze kunnen bijvoorbeeld de regenpijp laten afwateren in een sloot of in de grond.

Drie op de vijf inwoners met regenpijp die op het riool afwatert zijn (onder voorwaarden) bereid deze aan te passen zodat deze niet meer op het riool afwatert.

Na een korte inleidende tekst is aan respondenten die een regenpijp hebben die op het riool afwatert gevraagd of men bereid is de regenpijp aan te passen zodat deze niet meer op het riool afwatert. 60% antwoordt hierop bevestigend, zij het door 39% onder voorwaarden. 18% is niet bereid.

Regenwater op eigen grond afvoeren

Steeds meer gemeenten verplichten en/of stimuleren hun inwoners om regenwater op hun eigen grond af te voeren, vast te houden of op te slaan. Dit betekent minder water op straat, minder wateroverlast, maar ook kosten voor inwoners om aanpassingen door te voeren.

Drie van de tien inwoners voeren regenwater al op eigen grond af of slaan het op, nog eens ruim de helft is bereid dit (onder voorwaarden) te doen.

Na bovenstaande korte inleidende tekst is respondenten gevraagd of ze bereid zijn om maatregelen te nemen om regenwater op eigen grond af te voeren, vast te houden of op te slaan. 84% van de inwoners is, onder voorwaarden, hiertoe bereid of voert bijna al het regenwater al op deze manier af. 6% is niet bereid.

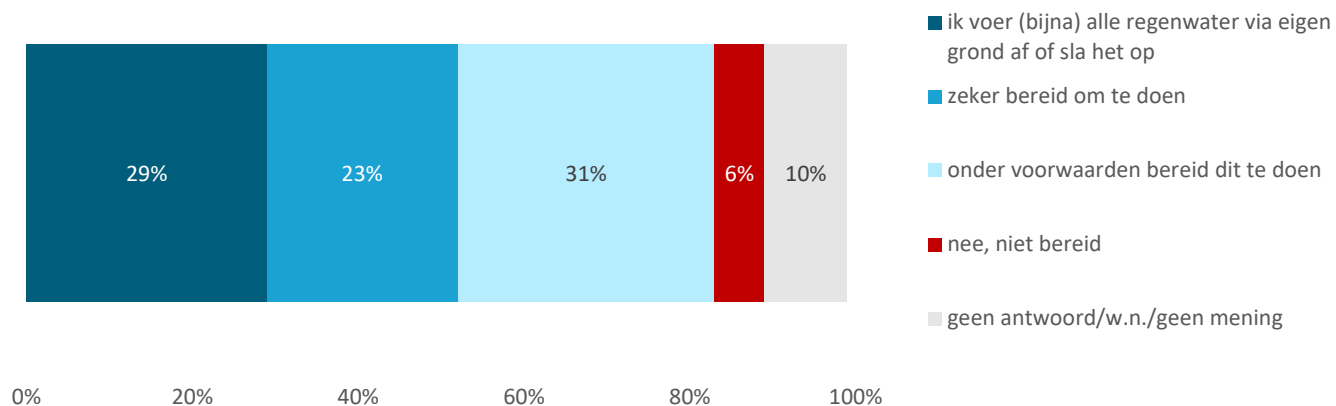
Oudere leeftijdsgroepen voeren vaker reeds (bijna) al het regenwater via de eigen grond af of slaan het op. Jongeren zijn vaak wel bereid maatregelen hiertoe te nemen: 65% is (onder voorwaarden) bereid.

Bij 55% van de respondenten die bijna al het regenwater reeds afvoeren op eigen grond is dit een bewuste keuze. Meest genoemde redenen of aanleidingen zijn:

- een groene tuin is mooi en/of een groene tuin draagt bij aan meer koelte in de zomer (15 respondenten),
- een meer duurzame oplossing voor water afvoer: beter, steentje bijdragen, geen verspilling, inspeland op veranderingen gaande (13 respondenten),
- wateroverlast (12 respondenten),
- water behouden voor watergeven van planten in tuin (8 respondenten).

Bereidheid om maatregelen te nemen om regenwater op eigen grond af te voeren

Basis: respondenten met eigen afvoer van water (n=320)

“Regenton en vijvertje aangelegd: zo hebben wij het hele seizoen water voor onze moestuin. Helaas mogen wij aan de voorzijde geen regenton plaatsen van de gemeente, anders had deze er ook zeer zeker gestaan. Ideaal voor het schrobben van je stoepje, uiteraard zonder zeep.”

“Zoveel mogelijk zelf water opvangen en gebruiken in de warme zomer voor planten en waterspelen. Groen is ook koeler en veel leuker voor kinderen om in te spelen.”

“De vele water overlast die we hier ín en om het huis hebben, heeft ons tot deze keuze 'gedwongen' maar is helaas nog niet altijd voldoende.”

“Spoeien is een duur grapje en verspilling van drinkwater.”

Redenen bereid tot water afvoeren op eigen grond

Respondenten die bereid zijn mee te werken aan de afvoer van water op eigen grond, noemen vooral als redenen:

- water (bij droogte) kunnen gebruiken voor planten en/of toilet (17 respondenten),
- beter voor het milieu en de natuur (13 respondenten),
- riolering ontlasten/wateropslag/meer regulering afvoer water (9 respondenten),
- verspilling van drinkwater tegengaan/regenwater niet afvoeren via riolering (7 respondenten),
- bijdrage leveren aan het oplossen van het probleem (4 respondenten)

Voorwaarden bereid tot water afvoeren op eigen grond

Respondenten die aangeven onder voorwaarden bereid te zijn mee te werken aan de afvoer van water op eigen grond, noemen vooral als voorwaarden:

- subsidie, tegemoetkoming in de kosten of gratis materiaal (34 respondenten)
- informatie en advies: wat verwacht de gemeente en wat kan ik het beste doen in mijn situatie (15 respondenten)
- acceptabele kosten (14 respondenten)
- niet te veel ruimte kosten/niet weten hoe kunnen realiseren in beperkte ruimte (5 respondenten)
- niet ingewikkeld zijn/ weinig onderhoud vergen (5 respondenten)

Redenen niet bereid tot water afvoeren op eigen grond

Tenslotte is er een kleine groep respondenten die helemaal niet bereid is om water af te voeren op eigen grond. 15 respondenten geven hiervoor redenen zoals tuin net aangelegd (wel gekeken voor ondergronds waterreservoir, maar te duur), ruimtegebrek, kosten, geen wateroverlast, geen afvoermogelijkheid, niet weten hoe moeten regelen als vrouw alleen, de rompslomp niet willen en is iets voor de verhuurder.

“Water sparen bij heftige regenval, zodat je dit water weer in kan zetten om bij droogte de tuin te sproeien. Op deze manier verminder je ook de piekbelasting.”

“Het klimaat/milieu, en ik ben daar al actief mee bezig. Ik heb in mijn achtertuin een grote diepe vijver met hoge capaciteit aangelegd en tegels verwijderd en daar groen in aangelegd.”

“Een probleem wat we met z'n allen kunnen oplossen, moeten we met z'n allen aan werken.”

“Omdat waterpeil op veel plekken te laag is, grond te droog en riool te veel wordt belast. We zouden graag het regenwater niet naar het riool willen afvoeren.”

“Ik heb inmiddels een flink gedeelte van de tuin vergroend, onder vlonder een grintbed aangebracht en een regenton aangeschaft voor water van overkapping. Ik zou graag een groen garagedak willen, maar zou mooi zijn als daar door gemeente / waterschap goede subsidies voor zijn.”

“Als ik hierdoor op kosten wordt gejaagd zou ik dat graag vergoed zien. Bereidheid is ook afhankelijk van de acties die de gemeente zelf gaat doen op dit gebied; joint effort...”

“Ik zou wel willen maar als het hard en lang geregend heeft is het grondwaterpeil zo hoog dat als ik op een tegel ga staan het water langs de zijkanten omhoog komt.”

Grondwater

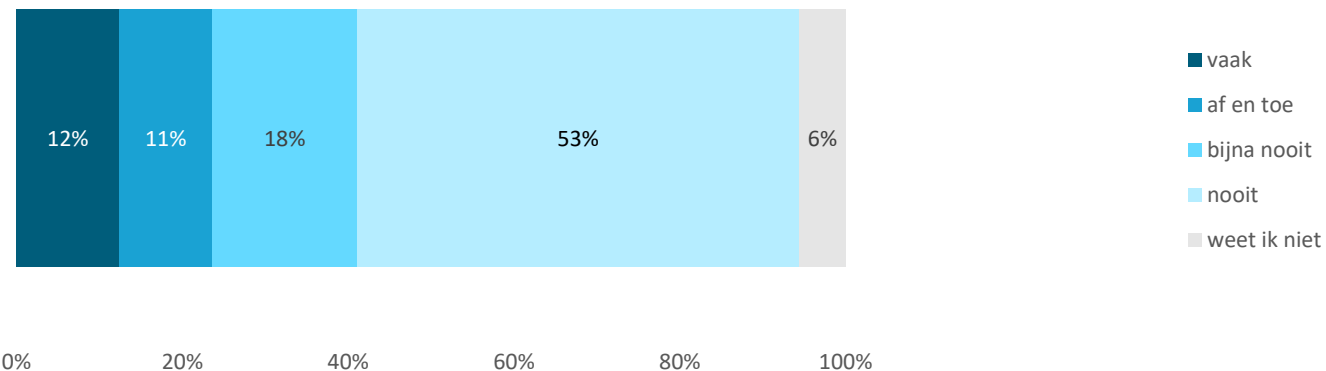

Hoog grondwater

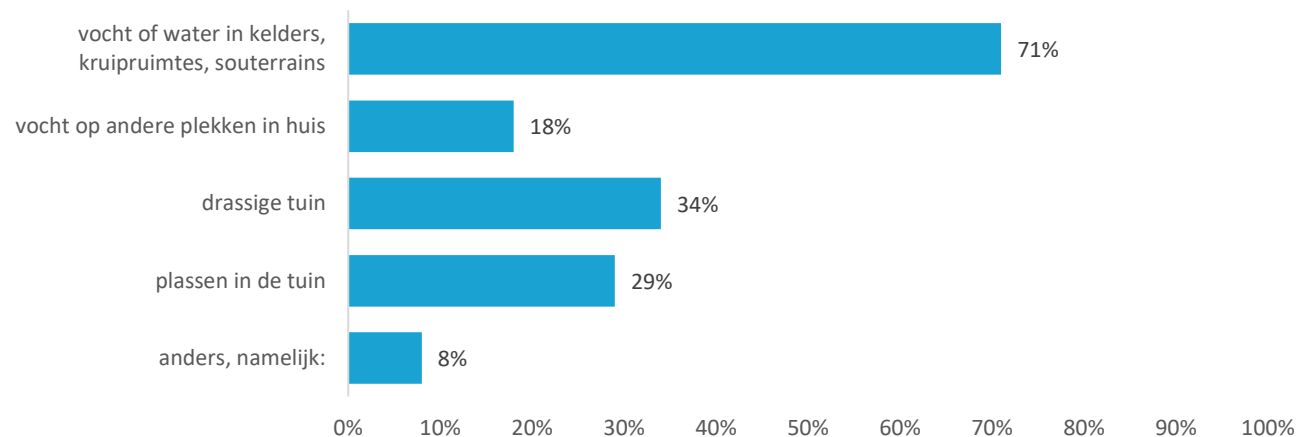
Frequentie afgelopen 5 jaar overlast ervaren van hoog grondwater bij de huidige woning

Basis: alle respondenten

Welke overlast ervaren door hoog grondwater

Basis: respondenten die overlast hebben ervaren (n=137)

Grondwater is water (bv regenwater, slootwater) dat in de bodem zakt tot een bodemlaag die geen water doorlaat. Boven deze laag raakt de grond 'verzadigd'. Dat wil zeggen dat de grond geen water meer kan opnemen. De hoogte waar de verzadiging optreedt, is de grondwaterstand.

De gemeente houdt de grondwaterstanden in de gaten. De grondwaterstand is lastig te beïnvloeden. Grondeigenaren zijn in eerste instantie zelf verantwoordelijk voor het voorkomen van problemen door de grondwaterstand. Als in een wijk of buurt veel bewoners overlast ervaren van hoge grondwaterstanden dan kan de gemeente mogelijk, maar niet altijd, een rol spelen bij het oplossen van het probleem.

Vier van de tien inwoners hebben de afgelopen 5 jaar wel eens overlast ervaren van hoog grondwater bij de huidige woning.

Na bovenstaande inleidende tekst is respondenten gevraagd hoe vaak in de afgelopen 5 jaar ze overlast ervaren hebben van hoog grondwater bij de huidige woning. 12% ervaart vaak overlast van hoog grond water, 11% af en toe en 71% (bijna) nooit.

Bij zeven van de tien inwoners die overlast ervaren bestaat de overlast uit vocht of water in kelders, kruipruimtes of souterrains.

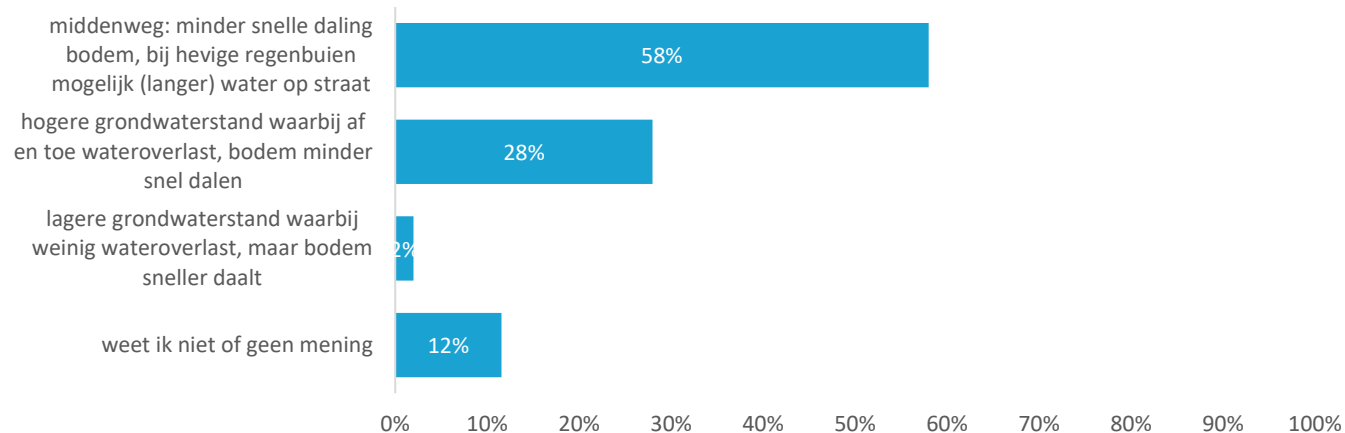
Respondenten die in de afgelopen 5 jaar overlast hebben ervaren van hoog grondwater bij de huidige woning is gevraagd welke overlast ze ervaren door hoog grondwater. Het betreft vooral overlast van vocht of water in kelders, kruipruimtes, souterrains.

Beïnvloeden grondwaterstand

Voorkeur voor beïnvloeden grondwaterstand

Basis: alle respondenten

Drie van de vijf inwoners geven de voorkeur aan een middenweg voor het beïnvloeden van de grondwaterstand: de bodem daalt minder snel en bij hevige regenbuien blijft mogelijk (langer) water op straat staan.

Na bovenstaande inleidende tekst is gevraagd wat de voorkeur geniet als het gaat om het (enigszins) beïnvloeden van de grondwaterstand. 58% van de respondenten geeft op basis van de gegeven informatie de voorkeur voor een middenweg: minder snelle daling van de grond, waarbij bij hevige regenbuien mogelijk (langer) water op straat blijft staan. Een lage grondwaterstand maar snellere daling van de bodem geniet het minst de voorkeur.

Waterbeheer

Rioolheffing

Inwoners hebben geen goed beeld van het totaal aan taken waar de rioolheffing voor wordt gebruikt.

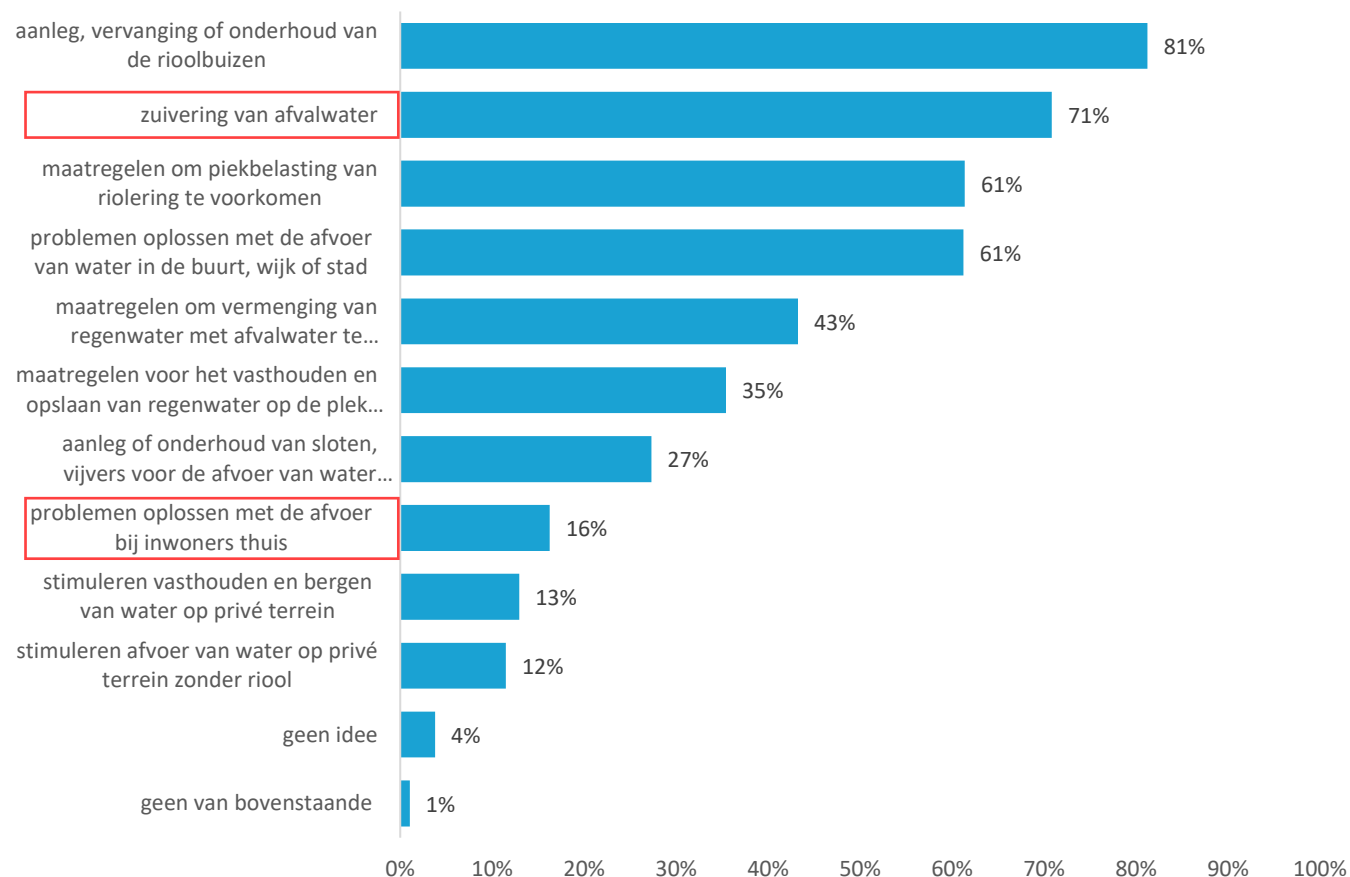
Om na te gaan in hoeverre inwoners weten waarvoor ze rioolheffing betalen, is aan het begin van de vragenlijst een aantal mogelijke taken voorgelegd en is de vraag gesteld 'Waar denkt u dat de rioolheffing voor wordt gebruikt?'. Voor twee van de voorgelegde taken wordt de rioolheffing niet gebruikt: deze hebben in de figuur hiernaast een rood kader.

Eén respondent is bekend met alle van de voorgelegde taken waarvoor de rioolheffing (niet) wordt gebruikt. 10% weet geen van de taken te benoemen, 75% bevestigt minder dan de helft van de voorgelegde taken waarvoor de rioolheffing wordt gebruikt. 74% noemt één of beiden taken waarvoor de rioolheffing niet wordt gebruikt. Kortom: inwoners hebben geen goed beeld van het totaal aan taken waarvoor de rioolheffing wordt gebruikt.

Meest bekende taak waarvoor de rioolheffing wordt gebruikt is het *aanleggen, vervangen of onderhouden van rioolbuizen* waardoor regen- en afvalwater wordt afgevoerd. Ook de taken *maatregelen om piekbelasting van riolering bij hevige regenbuien te voorkomen* en *problemen oplossen met de afvoer van water in de buurt, wijk of stad* worden door meer van de helft van de respondenten bevestigd.

Gebruiksdoeleinden rioolheffing

Basis: alle respondenten

Evaluatie waterbeheer

Inwoners maken zich het meest zorgen over *de verbruikte hoeveelheid schoon drinkwater en de vervuiling van water in buurt, wijk of stad.*

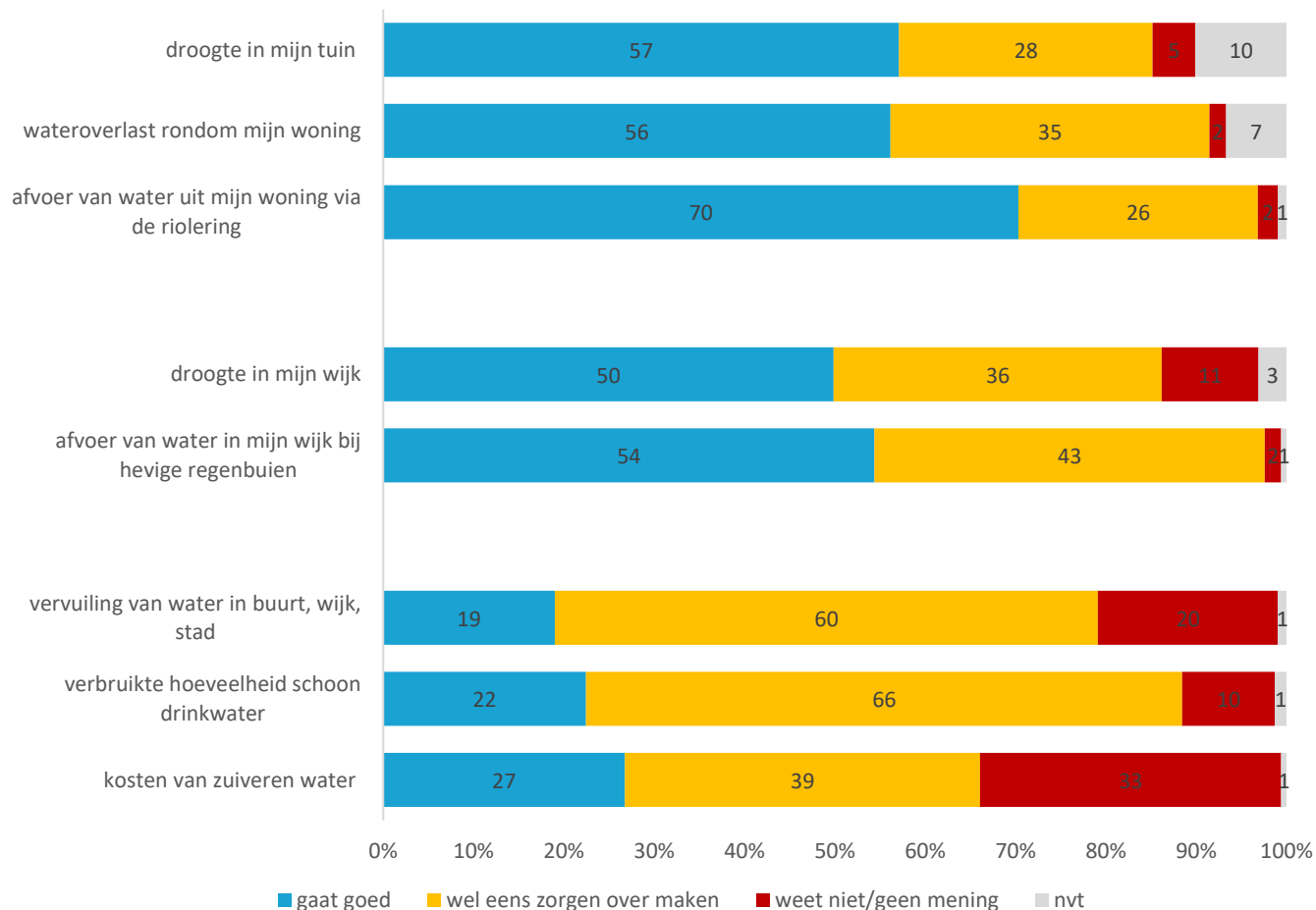
Op de vraag 'wat vindt u goed gaan bij het water(beheer) en waar maakt u zich wel eens zorgen over?' kan 8% niets goed benoemen en 9% niets benoemen waar men zich zorgen over maakt. Een klein deel vindt alles goed gaan of maakt zich over alles zorgen (3% en 2%).

Inwoners maken zich het meest zorgen over *de verbruikte hoeveelheid schoon drinkwater (66%)* en *de vervuiling van water in buurt, wijk of stad (60%)*. Het minst zorgen maakt men zich over *de afvoer van water uit mijn woning via de riolering (26%)* en *droogte in mijn tuin (28%)*. Over de *kosten van het zuiveren water* heeft men het minst een mening.

Jongeren (18-34 jaar) hebben minder vaak een mening over meer abstracte waterbeheer onderwerpen (kosten zuiveren water, verbruikte hoeveelheid schoon drinkwater en vervuiling van water in buurt, wijk of stad), terwijl ouderen (55 jaar en ouder) zich vaker zorgen maken over deze onderwerpen.

Evaluatie huidige waterbeheer: wat gaat goed en waar maakt men zich zorgen over?

Basis: alle respondenten

Redenen dat men zich zorgen maakt

- Extremer weer door klimaatverandering (15 respondenten).
- ... met als gevolg vaker hevigere/lange regenbuien.
 - .. In combinatie met:
 - Waterafvoer onvoldoende, niet aanwezig of onvoldoende schoongemaakt of riool kan water niet aan bij (heftige) regenbuien niet aan (48 respondenten)
 - Woningen/straten die laag liggen in vergelijking met omgeving (13 respondenten)
 - Veel bestrating/bebouwing/dichten van greppels (11 respondenten)
 - Gevolgen wateroverlast:
 - grote plassen of blank staan van straat/gangpaden
 - Water in huis, onder de vloer, in kruipruimte, in schuur etc. (24 respondenten)
 - Water dat borrelt, naar boven komt en/of rioollucht in wc/douche/keuken (21 respondenten)
 - Indien nu geen wateroverlast (meer), hoe zal het in de toekomst gaan:
 - Voldoende bescherming tegen water in de toekomst? onderhoud van dijken, uitvallen van pomp/gemaal, berichtgeving over extremer weer (5 respondenten)

“Bij hevige regenval kan het water hier in de straat niet weg en kan het riool het niet aan. Er komt dan water de woningen binnen lopen en ook via het riool naar binnen. Er is een aantal jaar geleden wel iets aan verbeterd maar volledig opgelost is het niet”

“Bij hevige regen en zelfs bij gestage regenval kunnen wij ons riool niet meer gebruiken. Toilet kan niet doorgespoeld worden en de douche kan niet worden gebruikt.”

“Tegenwoordig hebben de mensen hun tuin vol liggen met tegels waardoor het water geen kant op kan. Stimuleren van groen en regentonnen om hemelwater op te vangen zou al helpen.”

“In de brandgang is geen put en het water kan dus niet weg lopen, bij regen staat de gehele brandgang blank.”

“De wijk over het spoor ligt erg laag en kent in het verleden wateroverlast problematiek. Met de opwarming van de aarde en zee zullen buien in de toekomst heviger en of langer worden. Wordt die toename meegenomen in de rekenmodellen voor deze wijk en worden de maatregelen hier ook op afgestemd?”

Redenen dat men zich zorgen maakt (vervolg)

- Extremer weer door klimaatverandering (15 respondenten).
- ... met als gevolg toenemende droogte (43 respondenten):
 - In combinatie met:
 - Toenemende waterbehoefte
 - Onvoldoende wateropvang (12 respondenten)
 - Nog geen/onvoldoende scheiding afvalwater – hemelwater (9 respondenten)
 - Verspilling van drinkwater aan zwembad, tuin, toilet etc. (41 respondenten)
 - Vervuiling van water (14 respondenten)
 - Gevolgen:
 - (Potentieel) tekort aan schoon drinkwater (4 respondenten)
 - Zakken van grond(peil) en woningen die gebreken vertonen als gevolg van verzakking (10 respondenten)
 - Slecht voor de natuur/het groen, wat weer verkoeling geeft, belangrijk is voor leven (9 respondenten)
- ... Betaalbaar blijven waterbeheer/kostbaarder om schoon (drink)water te verkrijgen (15 respondenten)
- Moeilijker om de kwaliteit van drinkwater te behouden (8 respondenten)

 “Klimaatverandering gaat steeds sneller, piekbuien, 40 graden in de zomer en blijven onze wc’s spoelen met schoon drink water. Er zou veel meer met regenwater opvangen gedaan en gestimuleerd moeten worden. Waarom niet iedereen een gratis regenwater ton en regenwater zak met pomp voor in kruipruimte. Als je dat collectief inkoop en faciliteert ... is overall goedkoper.”

“Droogte ...speelt nu pas veel meer bij gemeente. De kennis komt steeds meer , gebruik van wadi, meer groene tuinen en openbare omgeving, waterdoorlatend bestrating komt op. Dat is goed, het is de vraag wat de gemeente kan doen binnen een draagbare rioolheffing voor bewoners.”

“We worden door de gemeente niet gestimuleerd om tegels te wippen ...er zijn gemeenten die een kleine vergoeding geven om planten aan te schaffen en grond leveren...dit om te zorgen dat het water goed kan weg lopen... beplanting zorgt voor verkoeling in de hete zomers en voor de insecten...dus de natuur.

“Door de (extreme?) droogte is schade ontstaan. Gaat bijvoorbeeld om verzakkingen door uitdrogen veengrond wat scheuren in muren en bij ons een gebroken fundatieplaat. Daarnaast ontstaat er schade aan bomen en struiken in de tuin en omgeving. Dit kan ook gevaar opleveren...”

“De berichten over mogelijke problemen met voldoende zuiver drinkwater rond 2030 verontrusten me. Meer focus op beperking van gebruik van kostbaar drinkwater voor schoonmaak, tuin bewateren, etc. is erg welkom.”

“... het drinkwater is nu nog goedkoop, maar dat zal met de vervuiling steeds duurder worden. Meer bewustwording voor maatregelen, bv minder vervuilen van het water.”

Belang van maatregelen

Het belangrijkste om aan te pakken is volgens inwoners water opslaan in de wijk voor droge tijden, gebruik duurzame (milieuvriendelijke oplossingen) en beter scheiden van afvalwater en 'schoon' regenwater.

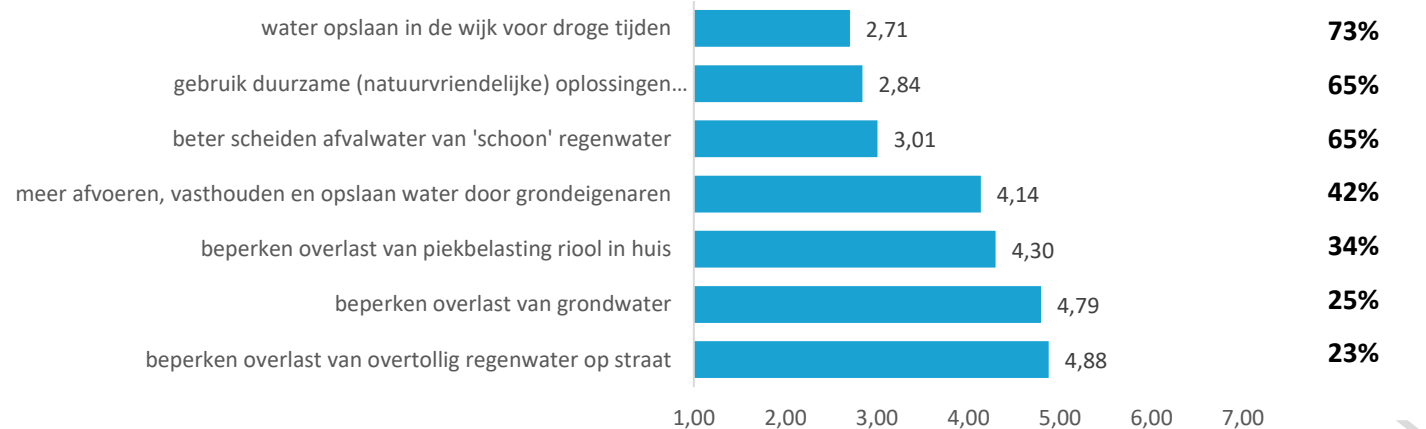
Aan het einde van de vragenlijst is gevraagd wat men het belangrijkste vindt om aan te pakken of te verbeteren in Hardinxveld-Giessendam de komende jaren.

Het meest belangrijk vindt men dat er meer water opgeslagen wordt in de wijk voor droge tijden, gevolgd door gebruik van duurzame (milieuvriendelijke)oplossingen bij waterafvoer, vasthouden en waterberging en beter scheiden van afvalwater van 'schoon' regenwater.

Het minst belangrijk vindt men het beperken van de overlast van overtollig water op straat en het beperken van de overlast van grondwater.

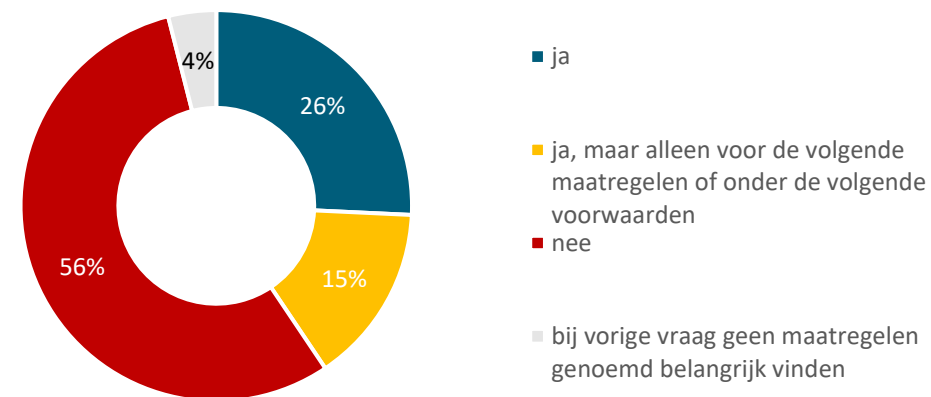
Rangorden: belangrijkst om aan te pakken (1= belangrijkst, 7=minst belangrijk)

Basis: respondenten die 1 of meer maatregelen hebben ingevuld bij deze vraag (n=267)

Bereidheid om meer rioolheffing te betalen zodat uitvoering maatregelen kan worden versneld

Basis: respondenten die 1 of meer maatregelen belangrijk vinden (n=267)

Belang van maatregelen

Het merendeel is desgevraagd niet bereid extra te betalen voor een versnelde uitvoering van een maatregel, ook al vindt men de maatregel belangrijk.

Tot slot is gevraagd of men ook bereid is meer te betalen voor een snellere uitvoering van maatregelen die men belangrijk vindt. 41% is (onder voorwaarden) bereid meer te betalen, 26% zonder voorwaarden. 56% is niet bereid meer te betalen.

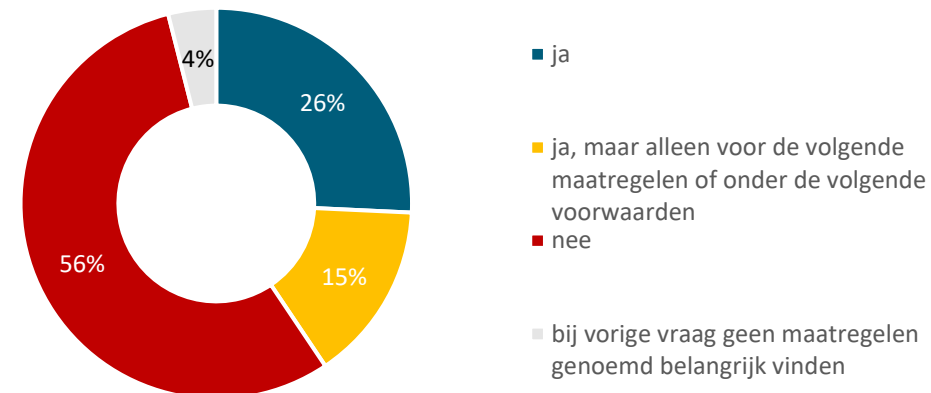
55-plusers zijn vaker dan de jongere leeftijdsgroep 18-34 jaar bereid extra te betalen zonder voorwaarden (34% vs 11%), jongeren zijn vaker bereid onder voorwaarden extra te betalen (25% vs 7%) en vaker niet bereid extra te betalen (58% vs 48%)

Respondenten die alleen onder voorwaarden bereid zijn meer rioolheffing te betalen voor het versnellen van maatregelen die zij belangrijk vinden, noemen vooral de volgende voorwaarden:

- de verhoging zelf: tijdelijk, beperkt, niet voor hen die al veel doen, naar draagkracht (9 respondenten),
- uitgeven aan maatregelen die veel opleveren, bijvoorbeeld per wijk ipv per huis en uitgeven aan maatregelen die daadwerkelijk worden uitgevoerd (6 respondenten),
- specificeren wat er gebeurt met het heffingsgeld (5 respondenten),
- het moet de wateroverlast problemen oplossen (4 respondenten).

Bereidheid om meer rioolheffing te betalen zodat uitvoering maatregelen kan worden versneld

Basis: respondenten die 1 of meer maatregelen belangrijk vinden (n=267)

“Duidelijke specificatie van de heffing en wat er gebeurt met het heffingsgeld. Voorlichting en subsidies of wijk projecten voor het opvangen, opslaan en afvoeren van regenwater. Het probleem huis voor huis aanpakken is in mijn ogen minder effectief dan een wijk in 1 keer.”

“Iedereen die zich maximaal inzet niet extra belasten. Maar bijvoorbeeld weigert u een regenton te gebruiken, dan betaald u 25 euro extra per jaar. Betegeld u uw tuin geheel 100ste extra per jaar. Bedoel er zijn genoeg dingen te doen en ieder dient zijn steentje bij te dragen.”

“Als de maatregelen zijn genomen en gerealiseerd en betaald zijn dan terug naar een lager tarief om te betalen.”

Onderzoeksopzet

Onderzoeksopzet

Methode

Een online vragenlijst onder leden van het bewonerspanel van Onderzoekcentrum Drechtsteden in Hardinxveld-Giessendam. Zij hebben een uitnodiging via e-mail ontvangen met toegang tot de vragenlijst. 688 inwoners van Hardinxveld-Giessendam hebben de uitnodigingsmail ontvangen. Hiernaast is een link/QR-code beschikbaar gesteld aan de gemeente Hardinxveld-Giessendam, die ze zelf hebben verspreid via de website, de gemeentepagina in het Kompas, Facebook en Instagram.

Veldwerkperiode

4 april 2023 t/m 3 mei 2023.

Respons

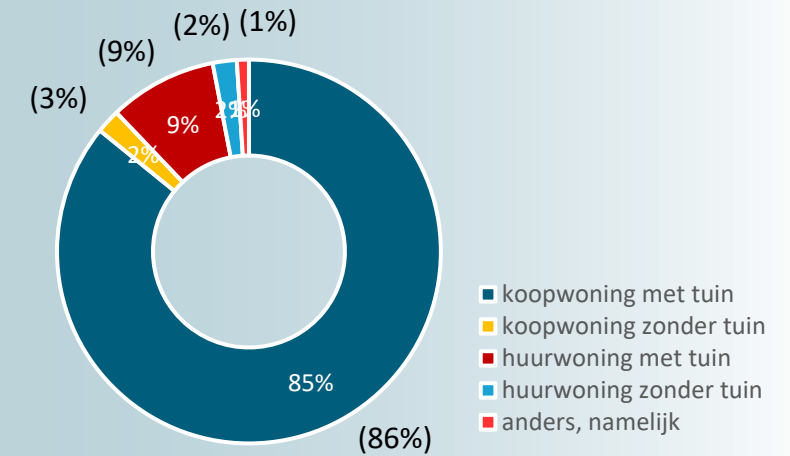
In totaal hebben 406 inwoners de vragenlijst geopend. In de analyse zijn meegenomen alle respondenten die minimaal vraag 2 hebben ingevuld (waar denkt u dat de rioolheffing voor wordt gebruikt?): dit zijn 381 personen: 253 van het bewonerspanel en 128 via de open link. 314 respondenten hebben de vragenlijst volledig ingevuld: zij die dit niet gedaan hebben zijn alleen meegenomen in de analyse voor de vraagblokken die ze volledig hebben ingevuld. Er kunnen dus verschillen zijn in de basis 'alle respondenten' van de grafieken.

Representatieve uitspraken

De resultaten zijn gewogen op leeftijd (18-34 jaar, 35-54 jaar en 55 jaar en ouder) en wijk (Neder-Hardinxveld, Boven-Hardinxveld, De Peulen en Giessendam) om representatieve uitspraken te kunnen doen. Respondenten waarvan deze gegevens niet bekend zijn, zijn wel meegenomen in de analyse.

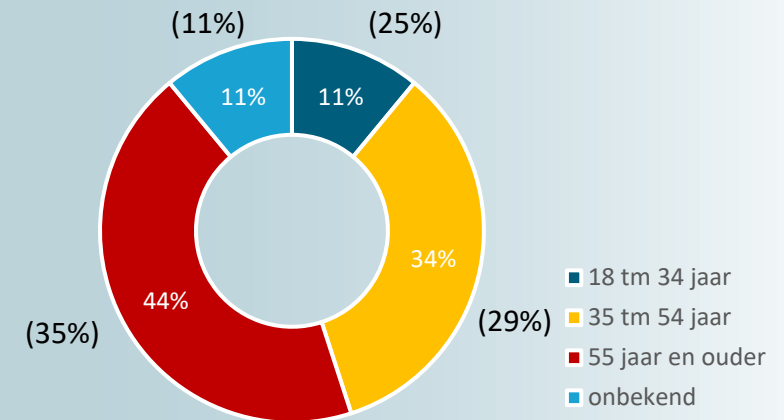
Type woning*

Basis: alle respondenten

Leeftijd

Basis: alle respondenten

* tussen haakjes staan de percentages per groep na weging

Onderzoeksopzet

Verschillen tussen bewonerspanel en respondenten via de open link

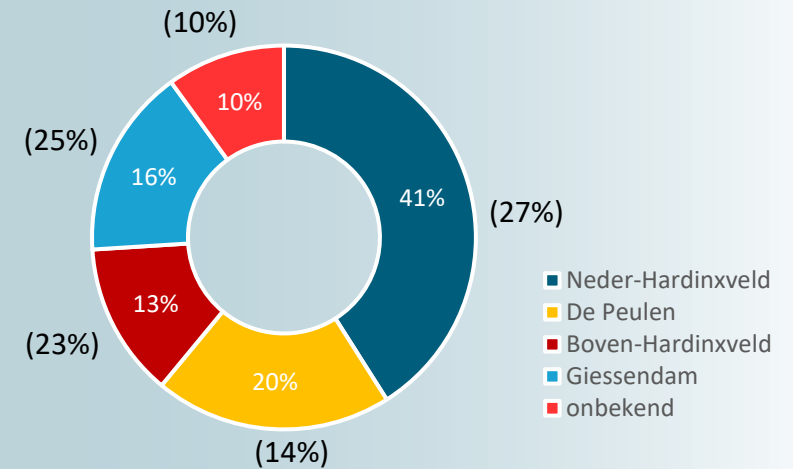
In dit rapport wordt gerapporteerd op de totale groep respondenten. Voor het overgrote deel zijn de reacties van de respondenten, geworven via het bewonerspanel en de open link, na weging op leeftijd en wijk niet verschillend tussen beide groepen. Gezien het beperkt aantal verschillen, kunnen deze verschillen toeval zijn. Belangrijkste verschil is dat er onder respondenten die de vragenlijst via open link zijn geworven het aandeel dat water opvangt in een regenton hoger is (41% vs 24% bewonerspanel) en (onder voorwaarden) ze ook meer bereid zijn maatregelen te nemen om op eigen grond water af te voeren, vast te houden of op te slaan (64% vs 49%). Bij het bewonerspanel is het aandeel weet ik niet/geen mening hoger. Het percentage dat het een goed idee vindt om straten zo aan te leggen, dat regenwater er op kan blijven staan is ook hoger (55% vs 35%). Bij het bewonerspanel is het percentage maakt niet uit hoger.

Bij de personen die via de open link de vragenlijst hebben ingevuld is van een groter deel wijk en leeftijd onbekend; dit kan komen omdat ze eerder afgehaakt zijn, 'wil ik niet' zeggen hebben geantwoord of omdat deze gegevens bij het bewonerspanel zijn toegevoegd als deze vraag niet is beantwoord en deze gegevens bij ons bekend zijn. Dit aandeel is bij wijk 31% vs 0% en bij leeftijd 29% vs 1%. Indien de groep onbekend buiten beschouwing gelaten, is de verdeling naar wijk ongeveer gelijk tussen bewonerspanel respondenten en de open link. De leeftijdsverdeling niet: het aandeel 55+ is bij het bewonerspanel hoger. Ook als we deze verschillen in achtergrond door weging gelijktrekken zien we kleine verschillen in de resultaten van de groepen.

Verschillen in leeftijd

Tussen leeftijdsgroepen zijn er verschillen in resultaten. Deze worden genoemd op de betreffende sheets. De woonsituatie van de jongere leeftijdsgroepen verschilt ook van de oudere leeftijdsgroepen: de jongere leeftijdsgroepen (18-34 en 35-54) wonen minder vaak dan 55-plussers in een woonhuis.

Wijk*
Basis: alle respondenten

* tussen haakjes staan de percentages per groep na weging

Over ons

Over het OCD

Partner voor bestuur en beleid! Dat wil het OCD zijn voor haar opdrachtgevers in de Drechtsteden en daarbuiten. Wij bieden ondersteuning op maat met onderzoek, advies en informatie. Zodat beleid optimaal ontwikkeld, uitgevoerd en waar nodig bijgesteld kan worden. Meer weten? Bezoek onze website!

Contact

Wilt u tips of informatie doorgeven of heeft u misschien een vraag over dit product? Neem dan gerust contact op ons door te bellen naar 078 770 3905 of te mailen naar ocd@drechtsteden.nl.

Auteurs

S.A.M. (Sandra) van Dijke

Klik hier!
Ga naar
onze
website

Watertakenplan/GRP
Hardinxveld-Giessendam
Mei 2023

Sandra van Dijke

Onderzoekcentrum Drechtsteden
Industrieweg 11
3361 HJ Sliedrecht

Postbus 619
3300 AP Dordrecht

Telefoon
078 770 3905

Website
onderzoekcentrumdrechtsteden.nl